

Barbara Misztal

„Moda na dwujęzyczność” w Szkole Podstawowej nr 28 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Rzeszowie

Szansa dla kilku pokoleń

„Czym skorupka za młodu nasiąknie”... Okazuje się, że stare przysłowie powraca w dobie nauki języków obcych, w czasach kreowania społeczeństwa globalnego, przygotowywania młodego pokolenia do bycia obywatelem świata. I nie chodzi tu o to, by zapomnieć o własnych korzeniach, kulturze i języku, lecz by dać młodej generacji dostęp do mądrej, przemyślanej edukacji i same-mu nie pozostawać w tyle. Bowiem im więcej młody człowiek nauczy się we wczesnym dzieciństwie, tym trwalsza będzie jego wiedza. Z drugiej strony, obalamy mity wynikami badań dowodzących, że człowiek może wiele nauczyć się w każdym wieku.

Skoro mowa o pokoleniach, warto przywołać popularny dziś podział:

- *baby boomers* – osoby urodzone w latach 1946–1964, niezależni i pracowici, skupieni na procesie swoich działań,
- *generacja X* – dzieci *boomersów*, lojalni, godni zaufania i nastawieni na rezultat,
- pokolenie z lat 80. XX w. zwane *pokoleniem Y* lub *milenialsami* – uznane za dobrze wykształcone i znające języki, wielozadaniowcy nastawieni na nowe wyzwania,
- *generacja Z*, czyli urodzeni po roku 1990, zwana też *pokoleniem C* od słów *connect, communicate, change* – młodzi, w ciągłym – dzięki internetowi – kontakcie ze światem, gotowi na zmiany.

Zważywszy na przeszłość historyczną naszego kraju, zdajemy sobie sprawę, że dostęp do nauki zachodnich języków obcych wśród wymienionych pokoleń był odmienny. Starsze nie miało tych samych możliwości poznawania świata, podróżowania, dostępu do materiałów dydaktycznych oraz do żywego języka,

co generacja współczesna. Natomiast od ponad dwudziestu lat szkoły mogą zapewnić uczniom nie tylko zadowalającą liczbę godzin języka angielskiego, niemieckiego czy hiszpańskiego, ale również udział w programach i projektach europejskich, które otwierają drzwi do świata. Szansę, jaką ma młode pokolenie, wykorzystują nauczyciele zarówno dla swoich uczniów, jak i dla własnego samodoskonalenia.

Program Powszechnej Dwujęzyczności wśród najmłodszych

Szukając właściwych dróg i ciekawych sposobów edukowania najmłodszych, po wdrożeniu innowacji w przedszkolu (*Little steps to a great language world* – nauka i stosowanie angielskich zwrotów grzecznościowych w codziennej komunikacji oraz *Little readers* – czytanie dzieciom bajek po angielsku przez starszych uczniów), nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej SP 28 w Rzeszowie podjęli się wdrożenia Programu Powszechnej Dwujęzyczności. Autorką tej koncepcji jest światowej sławy lingwistka – Claire Selby, twórczyni materiałów i muzyki do nauki angielskiego dla najmłodszych. Program natomiast wykorzystuje naturalną metodę przyswajania języka angielskiego we wczesnym dzieciństwie, równoległe do języka ojczystego. Jest to specjalnie wykreowany świat bohaterów, piosenek, filmów animowanych oraz przygotowanych na tej podstawie zabaw językowo-muzyczno-ruchowych zarówno indywidualnych, jak i grupowych. Korzystając z odpowiednio przygotowanych materiałów, nauczyciele, także ci niebędący anglistami, wprowadzają swoich wychowanków w świat języka angielskiego. Podstawowym celem tych działań jest sprawienie, aby język angielski nigdy nie stał się dla dziecka językiem obcym.

Klasy dwujęzyczne

Kolejną z możliwości, z jakich skorzystały wybrane rzeszowskie szkoły podstawowe, jest również tworzenie oddziałów dwujęzycznych na poziomie klas VII i VIII. Klasy te mają zwiększoną liczbę godzin języka angielskiego w tygodniu oraz elementy tego języka na wybranych przedmiotach ścisłych. W przypadku SP 28 w Rzeszowie są to matematyka, biologia i chemia. Codzienny kontakt z językiem angielskim, spotkania z anglojęzycznymi wolontariuszami, projekty, wystąpienia publiczne promujące działania międzynarodowe sprawiają, że młodzież z łatwością posługuje się językiem obcym. Jest on obecny na warsztatach z obcokrajowcami, służy relacjonowaniu wydarzeń, opisywaniu działań, a nawet

staje się językiem artystycznej ekspresji. Dzięki tym wszystkim przedsięwzięciom powoli osiągamy to, o czym mówi dydaktyk i międzynarodowy konsultant nauczycieli Mario Herrera, że język obcy staje się dla uczniów już nie tylko wyuczonym, ale naturalnym narzędziem komunikowania się.

Mobilność kadry pedagogicznej w programie Erasmus+

Wracając do pokoleń... Można sobie wyobrazić, że dla nauczycieli reprezentujących średni stopień znajomości języka angielskiego wszelkie wyzwania związane z wdrażaniem dwujęzyczności, praca w grupach międzynarodowych czy organizowanie przedsięwzięć w języku angielskim mogą być niełatwym wyzwaniem. I tu warto podkreślić to, co może za rzadko wybrzmiewa w społeczeństwie: nauczyciele robią wszystko, aby tym trudnościom stawić czoła. Po wieloletnim realizowaniu projektów międzynarodowych we współpracy ze szkołami w Anglii, Niemczech, Grecji, Turcji, Danii, Finlandii czy Włoch, dyrekcja, nauczyciele i pracownicy Szkoły Podstawowej nr 28 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Rzeszowie podjęli nowe wyzwania. Przygotowano i realizowano projekt PO WER „Zamiast hejtować, działamy! W pogoni za szczęściem, zdrowiem i tolerancją”, w ramach którego uczniowie brali udział w warsztatach językowych, sportowych i kulinarnych oraz odwiedzili szkołę w Rumunii, gdzie zrealizowano różnorodne zadania zaplanowane w projekcie.

Aby kadra pedagogiczna mogła podnosić swoje kompetencje językowe i organizacyjne oraz przygotowywać wnioski aplikacyjne do kolejnych projektów, nie może stać w miejscu. Jest zatem gronem stale uczącym się i otwartym na niełatwe zadania. Dzięki różnicom pokoleniowym i różnorodnym umiejętnościom indywidualnym nauczycieli przygotowano projekt „Jesteśmy otwarci na Europę”. W rezultacie w latach 2021 i 2022 kilkunastu pracowników placówki miało okazję uczestniczyć w zagranicznych kursach językowych i metodycznych w Austrii, Hiszpanii, na Malcie oraz Cyprze. Wśród uczestników kursów językowych byli nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, informatyki, matematyki, a także języka polskiego, angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego. Jedni uczyli się drugiego języka obcego, inni rozwijali wiedzę z zakresu metodyki nauczania języka, którego uczą. Wizyty zaowocowały nie tylko podniesieniem kompetencji językowych i cyfrowych, ale organizacją spotkań, szkoleń, lekcji otwartych oraz przygotowaniem innowacji pedagogicznych: metodycznych i programowych. Dzięki nim uczniowie poznają więcej ciekawostek na temat różnych miejsc w Europie, usłyszą o tradycjach i zwyczajach

poszczególnych krajów. Z założeń innowacji komparatystycznych wynika, że podopieczni staną się młodymi badaczami, gdyż pod okiem nauczycieli będą dokonywali porównań różnych zjawisk lingwistycznych obecnych w kilku językach nauczanych w szkole. W trakcie wyjazdów przygotowywano ciekawe raporty i sprawozdania, podczas których dzielono się wiedzą z zakresu języka i kultury odwiedzanych krajów.

Nie trzeba przekonywać, że nauczyciele „otwarcia na Europę”, jak wynika z tematu projektu realizowanego w SP 28 w Rzeszowie, są nastawieni na edukację przez całe życie, na samokształcenie i wykorzystywanie doświadczeń edukacyjnych w procesie rozwoju ucznia. Jednym z takich działań jest współpraca szkoły ze Stowarzyszeniem Projektów Międzynarodowych INPRO oraz z organizatorami obozów szkoleniowych dla uczniów „EuroWeek – Szkoła Liderów”.

Podsumowując, pracownicy Szkoły Podstawowej nr 28 z Oddziałami Dwujęzycznymi w Rzeszowie nie zatrzymują się ani na chwilę. Są otwarci na zmiany i na doskonalenie. Dzięki temu, poza obowiązkowym procesem dydaktyczno-wychowawczym, zapewniają swoim podopiecznym ciekawe i wartościowe przeżycia intelektualne oraz emocjonalne.

dr Barbara Misztal *jest nauczycielem języka polskiego i angielskiego w Szkole Podstawowej nr 28 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. płk. Łukasza Cieplińskiego w Rzeszowie, współrealizatorką projektów Socrates Comenius, PO WER i Erasmus+, uczestniczką kursu języka niemieckiego w ActiLingua Academy w Wiedniu w ramach projektu „Jesteśmy otwarci na Europę” z programu Erasmus+ Mobilność kadry edukacji szkolnej w październiku 2022 r.*
